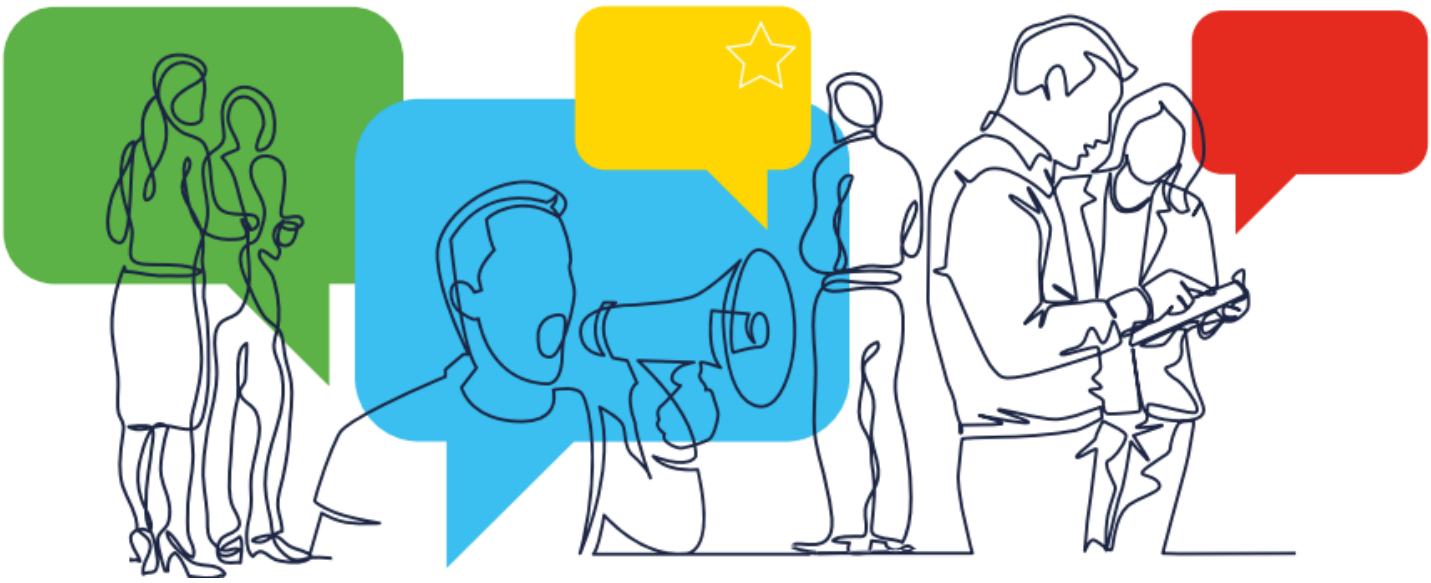
LEARN

EUROOPA KODANIKUALGATUSE FOORUM

Euroopa kodanikualgatuse teabepakett kodanikuühiskonna organisatsioonidele

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Euroopa kodanikualgatus: peamised faktid

Alates 2012. aastast on Euroopa kodanikualgatus andnud ELi kodanikele võimaluse osaleda ELi tegevuskava koostamises. See võimaldab ELi kodanikel koostada ettepanekuid nende jaoks olulistes ja ELi pädevusse kuuluvates küsimustes.

Seitsmest ELi liikmesriigist pärit seitsmest ELi kodanikust koosnev rühm saab Euroopa kodanikualgatuse kaudu teha ettepanekuid ELi poliitika kohta. Kui algatus on registreeritud, saavad teised ELi kodanikud algatusele alla kirjutada veebis, spetsiaalse veebipõhise toetusavalduste kogumise süsteemi kaudu, või paberil.

Kui algatusele kogutakse 1 miljon kehtivat allkirja vähemalt seitsmest ELi riigist pärit kodanikelt, peab Euroopa Komisjon seda uurima ja otsustama, kuidas algatuse suhtes järelmeetmeid võtta.

Miks on Euroopa kodanikualgatus tõhus vahend teie eesmärgi saavutamiseks?

A. Euroopa kodanikualgatus võimaldab teil mõjutada ELi poliitika kujundamist.

Euroopa kodanikualgatus on demokraatlik vahend, mis võimaldab Euroopa kodanikel lisada neile olulisi küsimusi ELi päevakorda. See on esimene omataoline riikidevaheline osalusdemokraatia vahend ning see on sillaks kodanike ja ELi institutsioonide vahel. **Varasemad edukad algatused on juba jätnud oma jälje ELi õigusaktidesse**. Allpool on esitatud mõned näited.

- ***„Vesi ja kanalisatsioon on inimõigus! Vesi on avalik hüve, mitte kaup!“***

2012. aastal käivitatud Euroopa kodanikualgatus oli esimene, mis kogus üle miljoni allkirja ja mida Euroopa Komisjon ametlikult tunnustas. Algatuse eesmärk oli tagada ELis kõigile juurdepääs joogiveele ja kanalisatsioonile ning lõpetada veeteenuste liberaliseerimine. Komisjon tunnistas, et on vaja võtta meetmeid, reageerides avalikkuse survele ja poliitilise aktiivsuse suurenemisele seoses selle Euroopa kodanikualgatusega.

Konkreetse tulemusena tegi komisjon 2018. aastal ettepaneku vaadata läbi ELi joogiveedirektiiv, pannes suurt rõhku kraanivee kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamisele, eelkõige tõrjutud ja haavatavate rühmade puhul.

- ***Julmust vältiv kosmeetika – loomkatsetevaba Euroopa***

2022. aasta algatusega kutsuti üles tugevdama kosmeetikatoodete loomkatsete keeldu ELis. Samuti sooviti reformida kemikaaliohutuse eeskirju, tagades turvalise ja kestliku kemikaalide käitlemise raamistiku, mis ei põhine loomkatsetel.

2023. aastal tegi Euroopa Komisjon ettepaneku jätkata loomkatsete keelu kohaldamist ja jõustamist, võttes samal ajal arvesse vajadust seadusandlike muudatuste järele, et selgitada kosmeetikatoodete määruse ja REACH-määruse vahelist seost. Lisaks teatas komisjon kavatsusest avaldada 2026. aasta esimeseks kvartaliks tegevuskava, mille eesmärk on asendada loomkatsed kemikaaliohutuse hindamistes.

- ***Ei uimepüügile ja -kaubandusele***

Algatusele kirjutas alla 1 119 996 inimest 27 ELi liikmesriigist ja sellega paluti komisjonil võtta meetmeid, et lõpetada haiuimedega kauplemine ELis, sealhulgas nende import, eksport ja transiit.

2023. aastal avaldas Euroopa Komisjon oma vastuse, võttes kohustuse alustada alates 2025. aasta jaanuarist järelevalvet haitoodetega kauplemise üle, jälgides kõige enam kaubeldavaid hailiike.

Komisjon järgis oma kohustust töötada haitoodetega kauplemise statistika parandamiseks välja üksikasjalikumad ELi impordi- ja ekspordiandmed ning võttis selleks kasutusele 13 uut tariifikoodi (haid ja haiuimed). Need koodid võimaldavad jälgida kõige enam kaubeldavaid hailiike, sealhulgas sinihai ja lühiuim-makohai. Koode hakati kasutama alates 2025. aasta jaanuarist. Lisaks on komisjon korraldanud avalikke konsultatsioone, et koguda tõendeid ja viia läbi mõjuhinnang, mis käsitleb eraldatud uimede kaubanduskeeldu, et hinnata mitmesuguseid poliitikameetmeid.

Vahepeal on EL võtnud kohustuse jõustada kehtivaid eeskirju ja säilitada oma juhtpositsioon ülemaailmsetes kaitsealastes jõupingutustes. See hõlmab rahvusvaheliste haide kaitse- ja majandamismeetmete vastuvõtmise edendamist ning uimepüügi ülemaailmse keelustamise toetamist.

Lisateave edukate Euroopa kodanikualgatuste kohta.

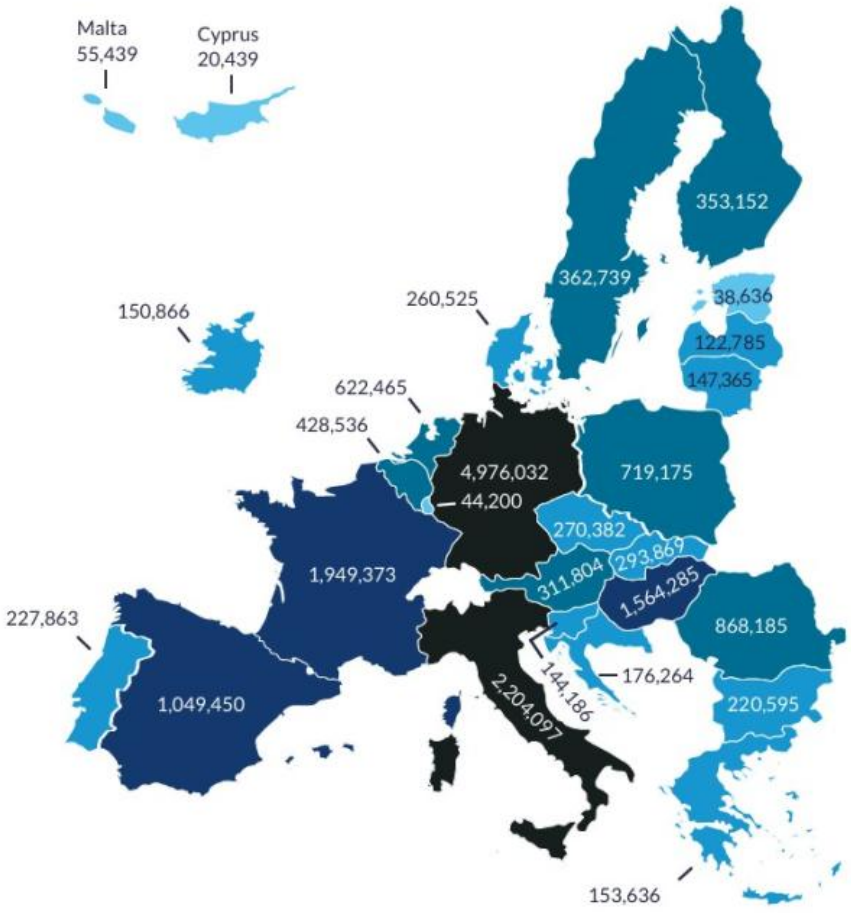
B. Euroopa kodanikualgatus aitab korraldajatel suurendada teadlikkust konkreetse teema kohta.

Euroopa kodanikualgatuse käivitamine ei piirdu ainult allkirjade kogumisega, vaid tõstatab teie küsimuse Euroopa tasandil. Alates oma algatuse registreerimisest teete selle ELi tasandil nähtavaks ja avate ukse ELi institutsioonide, meedia, kodanikuühiskonna ja laiema üldsuse kaasatuseks.

Kampaania tegemisega kõigis liikmesriikides aitate alustada avalikku mõttevahetust ja toote oma teema ELi peamistesse aruteludesse. Teie Euroopa kodanikualgatus võib viia isegi uute õigusaktide vastuvõtmiseni, kuid vahepeal antakse teile platvorm ja ruum, et anda oma algatusele hoogu, mobiliseerida toetajaid, luua oma eesmärgi ümber kogukond ja algatada vestlusi, mis jõuavad teie riigist kaugemale.

Edukad kampaaniad, nagu „*Lõpp puuriajastule*“ ja „*Keelustada glüfosaat*“, on näidanud, kuidas Euroopa kodanikualgatuse korraldajad saavad kujundada narratiive, mõjutada avalikku arvamust ja ajendama institutsioone reageerima. Euroopa kodanikualgatuse kaudu on teil võimalus oma eesmärki laiendada ja kaasata sellesse kampaaniasse ka teisi.

Mõned edukad Euroopa kodanikualgatused ja nende edu liikmesriikides

- <100,000
- between 100,000 and 299,999
- between 300,000 and 999,999
- between 1,000,000 and 2,000,000
- More than 2,000,000

Initiatives included in the graph:

- One of Us
- Right2Water
- Stop Vivisection
- Ban Glyphosate
- End the Cage Age
- Minority Safepack
- Save Bees & Farmers
- Stop Finning
- Fur Free Europe
- Save Cruelty Free Cosmetics
- Cohesion Policy for...
- My Voice, My Choice
- Ban on conversion practices in the EU
- Stop Destroying Videogames

The total number of signatures collected by 11 successful ECIs for all Member States is

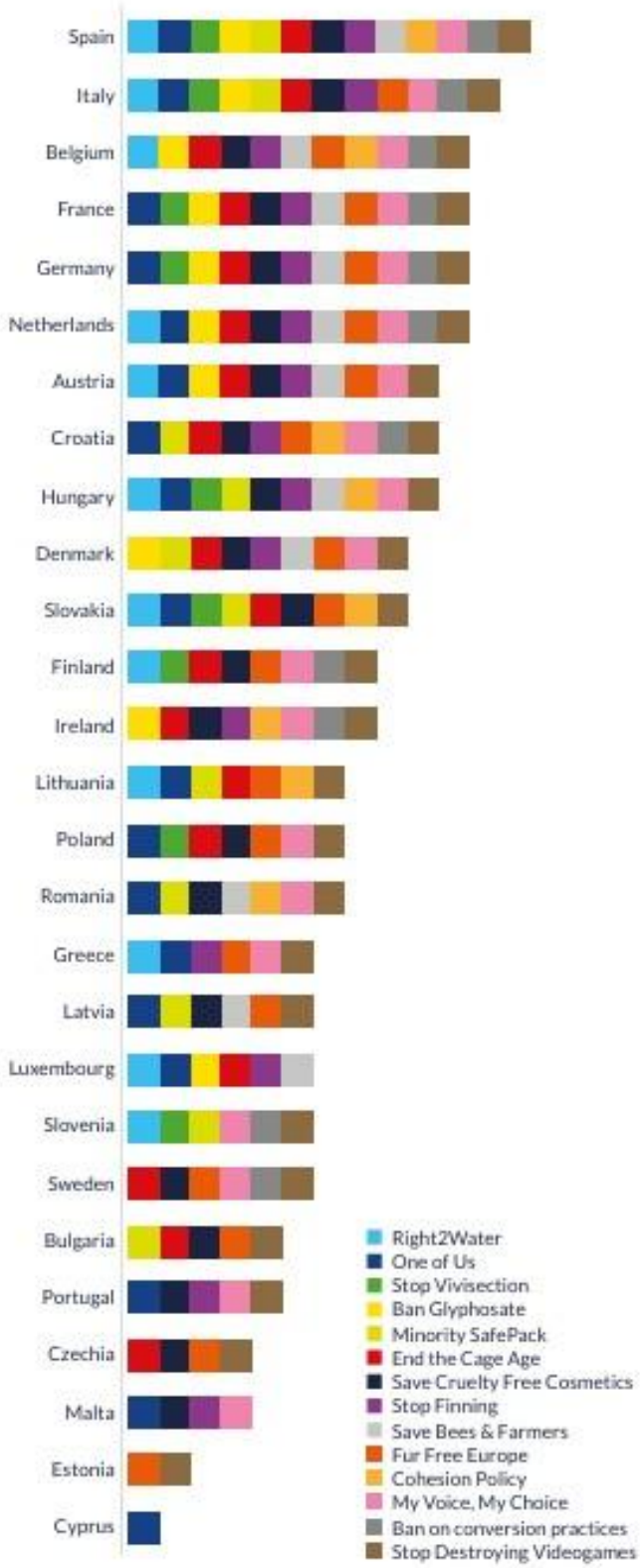
17,791,485

Total signatures from 14 successful ECIs relative to Member State populations (2012 – 2026)

Data source: European Citizens' Initiative website (2026); Eurostat (2025)

Successful ECIs that reached the signature threshold in each Member State (2012-2026)

Data source: European Citizens' Initiative website (2026)

Mõnes liikmesriigis, näiteks Ungaris, Maltal ja Lätis, on Euroopa kodanikualgatused olnud väga edukad. Hispaanias, Saksamaal ja Itaalias on Euroopa kodanikualgatused sageli saavutanud allkirjakünnise. Euroopa kodanikualgatus on aidanud tõsta arutelu taset nende algatustega tõstatatud küsimuste puhul.

Kuidas Euroopa kodanikualgatust käivitada?

Tingimused

Euroopa kodanikualgatuse võib käivitada iga ELi kodanik vanuses, mil ta saab hääletada Euroopa Parlamendi valimistel. Ainsad kaks nõuet on järgmised.

- Algatuse peavad käivitama seitse ELi kodanikku, kes elavad seitsmes erinevas ELi riigis.
- Algatus peab keskenduma teemale, mille puhul on komisjonil pädevus esitada õigusakti ettepanek, ning see ei tohi olla kuritahtlik ega vastuolus ELi väärtustega.

Euroopa kodanikualgatuse võib esitada ükskõik millises ELi ametlikus keeles.

NÕUANNE

Mõnes liikmesriigis saavad Euroopa kodanikualgatuse allkirjastada ja käivitada ELi kodanikud juba alates 16. eluaastast. Praegu on nendeks Belgia, Saksamaa, Eesti, Malta, Austria, Soome ja Kreeka (17).

Ajakava ja peamised etapid

1.etapp Seitsmest ELi riigist pärit kokku vähemalt seitse kodanikku, kellel on õigus hääletada Euroopa Parlamendi valimistel, moodustavad Euroopa kodanikualgatuse korraldajate rühma ja määravad kindlaks oma algatuse eesmärgid.

2. etapp Korraldajad esitavad oma algatuse Euroopa Komisjonile registreerimiseks.

Enne allkirjade kogumisega alustamist peab Euroopa Komisjon teie algatuse ametlikult registreerima. Selleks peate:

- esmalt loome korraldajakonto, mida kasutate oma algatuse haldamiseks ja komisjoniga suhtlemiseks kogu Euroopa kodanikualgatuse protsessi vältel.
- Seejärel esitate oma algatuse registreerimiseks, esitades kavandatava meetme lühikirjelduse ühes ELi ametlikus keeles koos asjakohaste üksikasjadega, nagu algatuse eesmärgid, teave korraldajate rühma kohta, saadud rahalised vahendid ja tõendavad dokumendid.
- Teie algatus peab registreerimiseks vastama konkreetsetele õiguslikele kriteeriumidele. Näiteks peab õigusakti ettepanek kuuluma komisjoni pädevusse, see ei tohi olla kuritahtlik ega vastuolus ELi väärtustega ning peab vastama vorminõuetele.

Pange tähele, et **Euroopa Komisjon registreerib ainult sellised algatused, mis vastavad õiguslikele nõuetele**. Komisjon hindab teie esitatud teavet ja vastab tavaliselt kahe kuu jooksul.

Kui teie algatus võetakse vastu, avaldatakse see Euroopa kodanikualgatuse ametlikul veebisaidil. Seejärel on teil aega **kuus kuud**, et valida toetusavalduste kogumise alguskuupäev.

3. etapp Alustage allkirjade kogumist!

Kui teie algatus on registreeritud ja olete valinud oma alguskuupäeva, **on teil aega 12 kuud, et koguda vähemalt 1 miljon kehtivat allkirja vähemalt seitsmest ELi riigist pärit kodanikelt**.

Euroopa kodanikualgatuse allkirjastamiseks peavad toetajad olema:

- ELi kodanikud, olenemata sellest, kus nad elavad;
- piisavalt vanad, et hääletada Euroopa Parlamendi valimistel, mis on tavaliselt 18 eluaastat, kuid mõnes riigis, nagu Belgias, Saksamaal, Eestis, Maltal, Austrias ja Soomes, võite algatusele alla kirjutada juba 16-aastaselt ning Kreekas 17-aastaselt.

Järgige kindlasti andmekaitse-eeskirju ja kasutage ametlikke allkirjade kogumise vorme.

4. etapp Esitage vähemalt 1 miljon kogutud allkirja riiklikele ametiasutustele kontrollimiseks. Korraldajatel on aega kuni kolm kuud, et esitada allkirjad pädevatele asutustele igas liikmesriigis.

Seejärel on ametiasutustel veel kolm kuud aega, et kontrollida, millised toetusavaldused on kehtivad.

5. etapp Esitage algatus ja riiklikelt ametiasutustelt 4. etapis saadud tõendid Euroopa Komisjonile kontrollimiseks.

Korraldajatel on algatuse ja tõendite Euroopa Komisjonile esitamiseks aega kolm kuud. Kõike seda saab teha korraldajakonto kaudu. See hetk määrab kindlaks ülejäänud ajakava.

6. etapp Saage vastus.

- Euroopa Komisjon kutsub korraldajate rühma kohtumisele, kus neil on võimalus oma kodanikualgatust tutvustada.
    - Ühe kuu jooksul pärast esitamist (5. etapp)
- Euroopa Parlament kutsub korraldajad avalikule kuulamisele, millele järgneb täiskogu arutelu, võimalusega võtta vastu selleteemaline resolutsioon.
    - Kolme kuu jooksul pärast esitamist (5. etapp)
- Euroopa Komisjon esitab oma üksikasjaliku vastuse algatusele ametliku teatise vormis. See hõlmab tema õiguslikke ja poliitilisi järeldusi, meetmeid, mida ta kavatseb võtta, ning põhjendusi meetmete võtmise või võtmata jätmise kohta.
    - Kuue kuu jooksul pärast esitamist (5. etapp) ja pärast avalikku kuulamist Euroopa Parlamendis

Eesseisvad põhiprobleemid. Küsimused, mis korraldajatel tekivad

- *Kuidas leida teistest riikidest kodanikke, kes käivitaksid koos minuga Euroopa kodanikualgatuse?*
- *Kuidas saan kaasata teiste riikide kodanikke oma Euroopa kodanikualgatusele alla kirjutama?*
- *Kuidas struktureerida oma meeskonda?*
- *Kuidas saan Euroopa kodanikualgatuse jaoks vahendeid koguda?*
- *Kuidas saan oma Euroopa kodanikualgatusele eelarve koostada?*
- *Milliseid kanaleid saan kodanikeni jõudmiseks kasutada?*

Vastused neile küsimustele leiate meie juhistest ja lisateavet saate **Euroopa kodanikualgatuse foorumist**.

Kuidas Euroopa kodanikualgatust juhtida?

Euroopa kodanikualgatuse kampaania edukas juhtimine nõuab strateegilist ettevalmistust, struktureeritud korraldust ja kohandatavat teabevahetust. Alljärgnevalt kirjeldatakse olulisi samme ja parimaid tavasid, et toetada korraldajaid kogu kampaaniatsükli jooksul.

1. **Tagage rahastamine ja valmistuge varakult**

Rahaliste vahendite hankimine protsessi alguses on äärmiselt oluline, et toetada esialgseid kampaaniategevusi, nagu veebisaitide arendamine, partnerite kaardistamine ja kommunikatsioonivahendite loomine. Varajane rahaline toetus tagab tugeva aluse enne ametlikku käivitamist, mis võimaldab kampaanial kiiresti hoogu juurde saada ja tempot hoida. Üksikasjalikud suunised rahaliste vahendite kogumise strateegiate ja läbipaistva aruandluse kohta on tutvumiseks kättesaadavad spetsiaalsel lehel: Kuidas vahendeid koguda ja neist aru anda?

2. **Määratlege selged rollid meeskonnas**

Hästi struktureeritud meeskond, kellel on selgelt määratud ülesanded, parandab tõhusust ja vastutust. Varasemate kampaaniate korraldajad on rõhutanud, et vastutuse piiritlemine, nagu teabevahetus, õigusküsimused ja riiklik teavitustegevus, aitab vältida kattumist ja segadust, tagades kampaania iga aspekti tõhusa haldamise.

3. **Kohandage kampaaniastrateegiaid vastavalt kohalikele oludele**

Kampaaniasõnumite ja -tegevuste kohandamine iga sihtriigi kultuurilise ja poliitilise keskkonnaga on äärmiselt oluline. Edukad kampaaniad (nagu kampaania „*My Voice, My Choice*“) on näidanud, et kohalike tavade, kultuuride ja kommunikatsioonistiilide mõistmine suurendab märkimisväärselt eri sihtrühmade kaasatust ja kampaania usaldusväärsust.

4. **Kasutage sümboolseid kuupäevi ja sündmusi**

Kampaaniategevuse sidumine laialdaselt tunnustatud sümboolsete kuupäevadega võib suurendada nähtavust ja avalikku huvi. Näiteks kasutati algatuses „*Julmust vältiv kosmeetika*“ tõhusalt rahvusvahelist kassipäeva meedia ligimeelitamiseks ja teadlikkuse suurendamiseks. *Inimeste ümberpööramise toimingute keelustamist käsitlev algatuse* puhul kasutati ära Pride’i nädala üritusi, et jõuda vaid päevadega 700 000 allkirjani, mis näitab, kui oluline on kampaaniate korraldamisel silmas pidada asjakohaseid kultuurisündmusi.

Teie Euroopa kodanikualgatuse tugikeskus

Euroopa kodanikualgatuse foorum on veebipõhine koostööplatvorm, mis on kättesaadav kõigis ELi ametlikes keeltes. Selle eesmärk on pakkuda Euroopa kodanikualgatuse korraldajatele või Euroopa

kodanikualgatusest huvitatud isikutele suuniseid ja teavet. See on oluline tugikeskus praktilise teabe saamiseks, kampaaniate korraldamiseks ja õigusnõustamiseks ning Euroopa kodanikualgatustega seotud teemade arutamiseks.

Platvormi haldab mittetulundusühing European Citizen Action Service (ECAS) (Euroopa Kodanike Teenistus) Euroopa Komisjoniga sõlmitud lepingu alusel.

Euroopa kodanikualgatuse foorumi jaotisest „Praktilised juhised“ leiate väärtuslikke allikaid, juhendmaterjale, edulugusid, veebiseminaride salvestisi ja muud teavet Euroopa kodanikualgatuse kohta.

Jaotisest „Küsige nõu eksperdilt“ leiate tasuta ja kohandatud juhiseid mitmesugustel teemadel, sealhulgas õigusküsimused (näiteks selle kontrollimine, kas idee kuulub ELi õigusmeetmete valdkonda), kampaaniastrateegiad, rahaliste vahendite kogumine või muu.

Korraldajad võivad võtta ühendust ka kontaktpunktidega: riiklikud kontaktpunktid (enamikus liikmesriikides kuuluvad need avaliku halduse asutuste alla).

Kuidas saavad kodanikud Euroopa kodanikualgatust toetada?

Kõik avatud algatused leiate allkirjastamiseks Euroopa kodanikualgatuse veebisaidilt. Euroopa kodanikualgatuse toetamiseks võite täita toetusavalduse kas veebis või paberil.

Siit leiate kõik Euroopa kodanikualgatused, mis on praegu allkirjastamiseks avatud:

Kuidas saavad kodanikuühiskonna organisatsioonid Euroopa kodanikualgatusi toetada?

Organisatsioonina saate Euroopa kodanikualgatust toetada mitmel viisil, näiteks ühinedes konkreetse Euroopa kodanikualgatusega seotud vabaühenduste koalitsiooniga või luues selle. Kampaania korraldamises osalemine aitab Euroopa kodanikualgatuse haaret tõhusalt suurendada. Võite kaaluda aktiivset osalemist sellistes kampaaniaga seotud valdkondades nagu: toetav tegevus,

edendamine, kogukonna ülesehitamine, eksperditeadmiste pakkumine, teadusuuringute jagamine, allkirjade kogumine, rahaline toetus ja/või inimressursside tagamine.

Alljärgnevalt on esitatud mõned viisid, kuidas kodanikuühiskonna organisatsioonid saavad oma panuse anda.

1. Looge koalitsioone ja ühinege nendega

Valitsusväliste organisatsioonide ja võimalike partneriteni jõudmine ning tugevate suhete säilitamine liitlasorganisatsioonidega on edukate Euroopa kodanikualgatuse kampaaniate põhistrateegia. Näiteks alustasid algatuse „*PsychedeliCare*“ korraldajad kampaaniat, tehes koostööd riigi tasandi partnerorganisatsioonidega, et luua rohujuuretasandi sihtasutus. Samuti loodi algatuse „*My Voice, My Choice*“ raames enam kui 250 toetavast organisatsioonist koosnev võrgustik, ulatudes kaugemale traditsioonilisest reproduktiivtervise sektorist ja tehes sotsiaalmeedias koostööd suunamõjutajatega. Nende strateegia hõlmas ootamatute liitlaste, nagu näitlejate, muusikabändide ja isegi mägironimisühenduste kaasamist. See kaasav ja loominguline lähenemisviis aitas laiendada toetust, jõuda eri sihtrühmadeni ning suurendada märkimisväärselt kampaania nähtavust ja rahastamisvõimalusi.

2. Edendage ja mobiliseerige

Kasutage oma võrgustikke, üritusi ja platvorme, et suurendada teadlikkust, julgustada inimesi algatusele alla kirjutama ning suhelge poliitikakujundajatega. Teie usaldusväärsus ja juurdepääs sihtrühmadele võib kiirendada allkirjade kogumist ja suurendada üldsuse kaasatust.

3. Eraldage vahendeid

Toetus võib hõlmata rahalist toetust, töötajate aega, koosolekute toimumiskohti või digivahendeid. Paljud kampaaniad saavad tohutut kasu mitterahalistest toetustest, mis vähendavad tegevuskulusid ja suurendavad teavitustegevuse suutlikkust.

4. Koguge rahalisi vahendeid ja looge partnerlusi

Koalitsioonid ja koostöö on tihedalt seotud tõhusa rahaliste vahendite kogumisega. Rahaliste vahendite kogumine läheb palju kaugemale lihtsalt annetuste hankimisest või rahalise toetuse tagamisest. Edukas rahaliste vahendite koguja on see, kes loob strateegilised partnerlused, suurendab kampaania nähtavust ning aitab aktiivselt kaasa kogukonna loomisele ja juhtimisele. Rahastamisvõimaluste laiendamiseks on oluline uurida laiemaid allikaid, nagu ELi läbipaistvusregister, riiklikud läbipaistvusportaalid või rahvusvahelised rahastamise andmebaasid, mis võivad aidata leida võimalikke partnereid valitsusväliste organisatsioonide hulgast, sihtasutusi ja äriühingutest sponsoreid. Üheks väärtuslikuks võimaluseks on koostöö avaliku sektoriga, sealhulgas partnerlus avaliku sektori asutustega. Samuti võiks pöörduda sarnaste Euroopa kodanikualgatuste varasemate rahastajate poole või taotleda institutsioonilist toetust ELi toetuste kaudu (nt kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm). Äriühingutel võib olla oluline roll ka sponsoritena. Näiteks sai algatus „*Julmust vältiv kosmeetika*“ rahalist toetust sellistelt kaubamärkidelt nagu The Body Shop, Dove ja Unilever, mis võimendas nii kaubamärgi nähtavust kui ka ühiseid ettevõtja

sotsiaalse vastutuse eesmärke.

Edukas Euroopa kodanikualgatus „*Lõpp puuriajastule*“ korraldati näiteks koostöös 170 kodanikuühiskonna organisatsiooniga kogu Euroopast. Igaüks neist aitas Euroopa kodanikualgatusel edu saavutada. Need on mõned selle algatusega seotud organisatsioonid:

Ka teie organisatsioon saab Euroopa kodanikualgatust kasutada oma eesmärkide saavutamiseks!

Lisamaterjalid

- Euroopa kodanikualgatuse veebisait:
  - Kuidas see toimib?
  - Kuidas alustada?
  - Andmekaitse

- Euroopa kodanikualgatuse foorumi veebisait:
    - Praktilised juhised
        - Kuidas toetusallkirju koguda?
        - Kuidas algatust registreerimiseks ette valmistada?
        - Kuidas partnereid otsida?
        - Kuidas hankida vahendeid?
        - Kuidas kampaaniat korraldada?
    - Jaotis Küsige nõu eksperdilt, kus saate tasuta õigus- ja kampaaniaalast nõu.

- Kohalikud kontaktid: riiklikud kontaktpunktid ja Euroopa kodanikualgatuse saadikud

Olge kursis!

- Tellige igakuine uudiskiri (inglise ja 23 muus keeles), et püsida Euroopa kodanikualgatuse uudistega kursis: https://citizens-initiative.europa.eu/newsletter/subscribe_et
- Ühinege Euroopa kodanikualgatuse Facebooki rühmaga